Zeer Geheim

RAAD VOOR EUROPESE ZAKEN

Ex. nr.

Nr. 10118

Notulen van de vergadering gehouden
op donderdag 24 juni 1982 in de Trêveszaal
van het kabinet van de minister-president
van 12.30 uur tot 13.30 uur

Aanwezig: minister-president Van Agt en de ministers Deetman, Van Dijk en De Koning

Voorts zijn aanwezig de heren Bergman (L&V), Engering (Fin), Van de Graaf (AZ), De Grooth (EZ), Hanrath (BZ), Van der Leij (SZW), Nieman (BZ), Posthumus Meyjes (BZ), Rutten (PV-EG) en Van Schaik (BZ)

Secretaris : mr. J.P.M.H. Merckelbach
Adjunct-secretaris: drs. F.V.G. Bevort

1 Notulen van de vergadering van 26 maart 1982 (nr. 10017)

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

2 Mededelingen

Geen onderwerpen.

3 Voorbereiding van de Europese Raad van 28 en 29 juni 1982 (Brief van de minister van Buitenlandse Zaken dd. 23 juni 1982, nr. DIE/175174, met bijlage)

© NA 2.02.05.02 (Arch. MP) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 3676
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S03314

aan de voortgang met betrekking tot het van start gaan van de "new round of global negociations". Hoewel tijdens de Westerse top van Versailles overeenstemming bestond over de amendementen op de ontwerpresolutie van de groep van '77 over het van start gaan van de dialoog, zijn er thans indicaties dat de Verenigde Staten hun standpunt hebben verhard waardoor het van start gaan van de dialoog dreigt te worden vertraagd. Spreker meent dat nagegaan moet worden waar precies de thans ontstane moeilijkheden zitten. Indien daaruit mocht blijken dat vooruitzicht bestaat op het vinden van een snelle oplossing, dan rijst de vraag hoe de Gemeenschap moet medewerken aan een spoedige start van de dialoog. Bestaat dit vooruitzicht niet, dan rijst de vraag of de Gemeenschap initiatieven moet nemen om de impasse te doorbreken.

De heer Posthumus Meyjes merkt op dat volgens de Verenigde Staten Frankrijk is teruggekomen op eerder tijdens de Westerse top van Versailles gemaakte afspraken.

De minister-president stelt voor de conclusie van de coördinatiecommissie te aanvaarden onder de aantekening dat de delegatie zonodig zal aandringen op het nemen van gemeenschappelijke initiatieven om de globale onderhandelingen spoedig van start te krijgen.

De raad stemt hiermee in.

3.d Gevolgen van een verdere uitbreiding van de Gemeenschap

De heer Rutten deelt mede dat tijdens de Algemene Raad van 21 en 22 juni jl. Frankrijk de wens heeft geuit dat binnen de Gemeenschap een diepgaande studie wordt ondernomen over de gevolgen van de Spaanse en Portugese toetreding, met name over de gevolgen voor de landbouw, de financiële en de institutionele gevolgen. Hoewel volgens spreker Frankrijk ontkent dat deze studie moet worden gezien als een veto tegen de toetreding, heeft de Franse president tijdens zijn recente bezoek aan Spanje te kennen gegeven dat bespoediging van de toetreding praktisch niet mogelijk is. Het Belgische voorzitterschap acht de kwestie zo delicaat, dat het deze wil bespreken tijdens het informele overleg van de Europese Raad "rond de haard".

Op de vraag van de minister-president in welke mate en op welke datum de Gemeenschap zich heeft verplicht tot toetreding van Spanje en Portugal deelt spreker mede dat daarover geen afspraken zijn gemaakt, doch alleen de verplichting tot onderhandelen is aangegaan. Wel is het zo, dat wanneer de politieke beslissing tot toetreding is genomen, alleen nog over

de voorwaarden wordt onderhandeld. Er is voorts nooit formeel een datum van toetreding overeengekomen, maar algemeen werd van 1 januari 1984 uitgegaan als streefdatum. Overigens zal deze datum niet meer haalbaar zijn.

De heer De Grooth merkt op dat het Franse verzoek neerkomt op een fundamenteel onderzoek vooraf van de gevolgen van de uitbreiding voor de Gemeenschap, met name op landbouwgebied. Tot nu toe is een pragmatische benadering van de toetredingsproblematiek gevolgd: op te lossen problemen werden opgelost en de rest werd naar de toekomst geschoven. Frankrijk vreest dat deze benadering een te zware hypotheek zal leggen op de toekomst van de Gemeenschap.

Minister De Koning onderschrijft dat als gevolg van de toetreding grote problemen gaan rijzen ondermeer op het gebied van de oliën en vetten. Ook de Nederlandse tuinbouw zal hiervan gevolgen ondervinden.

Minister Van Dijk wijst erop dat de uitbreiding van de Gemeenschap ook negatieve consequenties heeft voor derde landen, zoals het gevaar van toenemende protectie binnen de Gemeenschap zelf, de landbouwpolitiek en het gevaar dat de financiële ruimte voor bijvoorbeeld de Lomé-akkoorden worden aangetast. Spreker stelt voor dat in het door Frankrijk gevraagde onderzoek ook aandacht zal worden geschonken aan dit derde landen aspect. Daarbij dient de positie van de ontwikkelingslanden per saldo niet te verslechteren.

De heer Posthumus Meyjes merkt op dat de gerezen moeilijkheden omtrent de toetreding moeten worden afgewogen tegen het politieke comitment tot toetreding van Spanje en Portugal. Spreker vraagt zich af wat de gevolgen zouden kunnen zijn als de Europese Raad dit politieke comitment niet herhaalt. Dit zou kunnen worden uitgelegd als een afwijzende houding van de Gemeenschap tegenover het verzoek tot toetreding, hetgeen repercussies kan hebben in Spanje. Voor Nederland blijft het van belang dat het politieke comitment wordt bevestigd. Omtrent het tempo van toetreding aanvaardt Spanje een langere periode dan was voorzien, mits het politieke comitment ten principale overeind blijft.

De heer Rutten, die het standpunt van de vorige spreker ondersteunt, herinnert eraan dat het Nederlandse voorzitterschap destijds na de coup-poging in Spanje het comitment van de Gemeenschap nog eens heeft bevestigd.

De minister-president stelt voor de conclusie van de coördinatiecommissie te aanvaarden met de aantekening dat de delegatie zich op het standpunt zal stellen dat het politieke comitment ten aanzien van Portugal en Spanje niet mag worden opgeheven, maar dat het tempo waarin deze toetreding kan worden gerealiseerd nadere bezinning behoeft en dat de datum van

1 januari 1984 niet meer haalbaar lijkt. Tot de probleemgebieden, die nader dienen te worden bestudeerd, behoort ook de positie van de ontwikkelingslanden ten opzichte van de Gemeenschap, die door de uitbreiding niet mag verslechteren.

De raad stemt hiermee in.

3.e Het Griekse memorandum

De heer Rutten herinnert eraan dat de Griekse regering op 19 maart jl. een memorandum aan de Raad heeft gezonden over het standpunt van Griekenland inzake zijn toekomstige betrekkingen met de EG. De Griekse minister-president heeft dit standpunt nader toegelicht tijdens de Europese Raad van 29 en 30 maart jl. waarna de Raad de Commissie verzocht het Griekse memorandum te bestuderen en daarover verslag uit te brengen. Dit verslag is onlangs uitgebracht en de Griekse minister-president heeft te kennen gegeven tijdens de Europese Raad de aandacht te zullen vragen voor deze problematiek.

Minister De Koning merkt op dat de Griekse delegatie in de Raad bij diverse gelegenheden de aandacht heeft gevraagd voor het Griekse memorandum en dit als voorwendsel gebruikt om op talloze punten dwars te liggen.

De minister-president stelt voor de conclusie van de coördinatiecommissie te aanvaarden onder de aantekening dat de delegatie erop zal wijzen dat het lidmaatschap van Griekenland vergt, dat het zich aanpast aan de communautaire regels en gebruiken.

De raad stemt hiermee in.

3.f De (handels)politieke relaties met de VS

Minister De Koning meldt dat in de handelsbetrekkingen met de VS zich een aantal problemen voordoen, waaronder op het gebied van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en het Graanbeleid. Ingaand op de voorliggende concept-interventie merkt spreker op dat blijkens een recente studie de Amerikaanse graanexport naar verwachting met 10% in volume zal toenemen en dat de door de Gemeenschap voorgenomen heffingen alle oliën en vetten betreft, niet alleen de geïmporteerde oliën en vetten. Naar aanleiding van een demarche van de Amerikaanse ambassadeur hier ter stede vindt spreker het onbegrijpelijk dat de VS enerzijds aandringen op een onbegrensde invoer van graanvervangers en anderzijds de Europese graanexport op de wereldmarkt willen beperken.

De heer De Grooth wijst erop dat ook op andere terreinen spanningen in de handelsbetrekkingen met de